

GIÓ LÈ

Nguyễn Ngọc Tư

Phần 1

(Tại sao người ta không nhìn thấy mình khi mình còn sống?)

- Lời của một con ma say rượu)

Trận mưa ban trưa đã vẽ lên kính trước chiếc xe tải Landu một mùa gió lè. Lá me rơi tằm tã trên mặt kính. Cái gạt nước không làm sao khóa sạch được những chiếc lá nhỏ mong manh. Người lái xe chồm người đu đưa bên cửa, gạt lá rơi theo tiếng chửi thề lóc cóc. Cái khăn úa màu dầu nhớt trên tay ông ta mở ra trước mắt em bức tranh chợ Cỏ giã giũa trong buổi xế tàn ngày.

Hai dãy nhà bên đường chạy chưa ngút tầm mắt thì nín bật vì quăng đồng bỏ hoang. Chợ chiều gì cũng héo, nắng sau mưa héo chiếu xiên trên rau củ héo, và những mảnh thịt cũng héo tái tê dưới tiếng vo ve no say của lũ ruồi. Những người đàn bà đang ngồi bên sạp hàng của mình ngáp ơ hời qua môi khô. Trong tiếng thở dài của chợ Cỏ, em không nghe được hơi nước bay lên.

Một người thanh niên khác trên chiếc xe tải đã chuyển những hũ dưa cải cuối cùng xuống chợ. Anh ta mở cửa xe, ùa vào em cái mùi chua khẳm, anh lay tay em, tới chợ Cỏ rồi, giùm ơn thức dậy, xuống xe.

Em lặng lẽ thò tay vào túi lấy ra thêm một ít tiền. Tim anh ta đập mạnh. Lần này không phải vì tiền, mà vì ngạc nhiên. Thực ra cô muốn đi đâu, anh ta hỏi. Em nhìn anh một chút rồi nhắm mắt, em cũng không biết mình đi đâu hay sau đây anh ta sẽ đi đâu. Em thích ngồi đây, trên cái nệm ghé đường như đã rách, đùi em chạm vào khung thép, một khối mùi hỗn độn chên chao chung quanh, nhưng em thấy dễ chịu vì không buồn nôn.

Hôm qua từ Xuyên Mỹ tới thành phố, trên chiếc xe khách nhỏ và chật, em lại bị nôn, khi người lơ xe yêu cầu hành khách xuống một cái chợ xã hiu hắt, "bà con an tâm, tụi này chạy đi vá vô chút rồi quay lại đón". Những cọng mì từ miệng em tuôn ra, lộn trái dạ dày. Trong đám hành khách nhếch nhác bị bán rẻ dọc đường, có bà cụ kêu mền đét ơ rồi xoa dầu vào thái dương em, bùi ngùi, "con nhỏ say xe thiệt tội", mùi cốt trầu từ hai túi áo bà ẩm sực. Em thấy cổ họng mình không cong lên nữa.

*

Họ không còn nhớ màu của nắng, hay phía của mặt trời rơi, vào buổi chiều chiếc xe tải rời một cái quán ăn bên ngã ba đường đi chợ Cỏ. Chẳng biết được hôm đó có điếm báo nào không, nhện sa trước mặt, hay con chim nhỏ bay lạc vào cabin, hay họ đã làm vỡ một cái tách trong quán nhỏ... trước khoảnh khắc cô gái xuất hiện trước đầu xe, áo cũ nhàu, tóc xõa trên cái cổ mảnh khảnh trắng nhợt.

Cô đứng chắn ở đó, gã nóng nảy nhún còi. Cô vẫy một tờ giấy bạc xanh. Tiền lung liêng cất tiếng, nó nói rằng con nhỏ này có tôi, và nó muốn đi cùng, trên chiếc xe tải cũ nát, chở những hũ dưa cải từ thành phố đi chợ Cỏ.

Hôm ấy gió lè bắt đầu ướm chân vào mùa. Khi mở cửa cho khách vào xe, gió vẽ một vệt lạnh lên gương mặt đen đúa của Dự. Cậu ta lau bầu, "lạnh thấy mẹ...". Cậu ta lân la hỏi, em quen ai ở chợ Cỏ, nhưng cô gái đã ngủ rồi. Có thể cô không ngủ, nhưng cô nhắm mắt để khỏi trả lời, cái ba lô nhỏ màu lông chuột ghì chặt trong lòng. Gương mặt, bàn tay, và tất cả chi tiết trên người cô toát ra một vẻ câm lặng.

*

Có vài câu hỏi bình thường mà người ta hay dùng để minh họa cho trò ảo thuật, thí dụ như nhà em ở đâu, sao lại đi lang thang bụi đời như vậy? Bộ không còn người thân nào? Em bệnh gì mà người em xanh rờn vậy? Em muốn đi đâu? Ai chờ em ở đó? Em tên gì?

Những dấu hỏi bầu bĩnh trùn lên mũi dao, và người ta chỉ cảm nhận sự sắc nhọn của dao khi nó bắt đầu chạm vào da thịt.

*

Gã gọi cô là Á. Cái tên sinh ra từ vụ tai nạn nhỏ, gã đã lơ đãng đập cửa trong lúc hỏi cô tên gì, tay cô bị kẹt trong đó, và cô hét lên "Á!". Đầu ngón tay trở của cô bẹp dẹt và chỉ năm phút sau, nó sưng phồng. Cô gái không khóc, dù đau lắm. Gã áy náy định xoa dầu, nhưng cô lắc đầu, cô ngậm ngón tay đau cho đến khi nó cũng ướt đầm đìa, tê dại.

Cô vẫn câm lặng. Mà cô thì đi với họ đã hai ngày, và cuộc đi này có lẽ còn dài. Cô cần có một cái tên, để lúc gọi ăn cơm, lên xe hay xuống xe. Nhưng sau vài ngày, gã thấy tên cô có gì không ổn, nghe như tiếng kêu hét đau đớn, như một nỗi bàng hoàng, và nó gọi nhớ cái lỗi bất cẩn của gã, trong khi vết thương đã gần như lành lặn. Chiều đó ăn cơm xong, gã bắt ngờ gọi:

- Mỹ Ái, lên xe!

Quà tặng đầu tiên làm cô mỉm cười.

*

Em có nhiều tên, ở rẫy bắp trong Mai Lâm, người ta gọi em là Lạc, trên những nẻo đường em đã đi qua, trẻ con gọi Cẩm ơi còn người lớn hỏi, "Em Cưng, đi đâu anh chở?". Tối hôm kia, trong một nhà chờ xe buýt bên đường, tên em là Lam. Người thẳng thốt Lam ơi là một thanh niên mềm nhừ vì say. Cả tiếng kêu cũng xiêu vẹo, rã rời. Trong cái chuỗi lấp bắp trên môi là nỗi nhớ. Xe đạp. Chuyển đi. Đèo Mụ Mị. Gác chân nhau ngủ trong sương. Em nghĩ anh ta đang nói nhảm, anh ta không nói về mình, nên thản nhiên lấy mắt buộc những sợi mưa mỏng và dai ngoài kia. Rượu đã thấm tới lưng, nên lưng cũng không giữ gã trai đang ngày càng cong khảm.

- Bữa ở trên đèo, tụi nó có tới sáu thằng. Mình đâu có bỏ chạy, mình chỉ tìm người tới giúp.

Gần như anh ta không giữ được cái đầu mình nữa, nó sắp rụng khỏi cổ. Cả người

anh ta ngấm nước mưa, rượu và nỗi buồn, tất cả đã ướt đầm tới xương. Chúng pha loãng máu, và trái tim mệt mỏi kia phải đẩy đưa từng dòng trong vắt. Em quẩy túi lên vai, em sợ cái cách chảy trôi tuột, trơn lẩy của những dòng máu loãng.

Em bỏ đi, chân sau đạp chân trước xước cả giày. Cảm thấy từ gót chân này một cơn đau nhói chầm chậm dâng lên. Như em chính là người tên Lam.

Mỹ Ái dường như chỉ là cái tên bất chợt. Em thích vì với em, nó không có quá khứ, không có nỗi buồn.

*

Cô gái ở lại cabin, bắt đầu từ hôm nôn trong một quán ăn, khi Dự bả là nắm một cánh tay chi chít sẹo ghê và đâm đuổi bảo một cô phục vụ là đêm qua anh đã chiêm bao thấy em, và chập chờn cả đêm, ướt đầm cả đêm, "Anh thấy nhớ em khủng khiếp...". Cô rơi đũa, cong người bỏ chạy ra sau quán rồi loay hoay lên xe, không xuống nữa. Cô dường như chọn cái khoảng không chưa đầy hai mét vuông đó làm nhà.

Dự hơi sừng sốt, "đại ca, con nhỏ đó không bình thường...". Gã tọng một đĩa rau vào miệng, ngón cả lời của chính mình, "nó không chịu được chú mày nói dóc".

- Vậy mắc mớ gì nó ói?

- Đi hỏi nó.

- Đại ca giỡn, nó câm mà.

- Thì thôi.

Bằng cách dựng chuyện tầm phào, đồn đoán và bịa đặt, mỗi ngày họ bỏ ra một vài ý nghĩ, nói một vài câu về cô. Điều đó làm gã hơi ngạc nhiên, cuối cùng thì gã và Dự cũng có mối quan tâm chung.

Gã mua chiếc Landu này năm năm trước, với giá bảy mươi ba triệu, số tiền của hai mươi một năm làm bốc vác trong một nhà máy nước đá, lơ xe, phụ xế, và ôm vô lăng ăn gửi nằm nhờ trên những con đường. Chủ cũ tặng kèm một phụ xế tóc dài phủ mắt, đen quất vì nắng và vì ngại tắm, già trước tuổi, tên Dự. Gã không cần Dự,

nhưng chiếc xe tải thì cần, cậu ta thuộc cái tiếng xùng xèng kia phát ra từ đầu và mùi khét đó sẽ buộc họ dừng lại bao lâu, để sửa. Nếu nửa đường chiếc xe bỗng nghẹn ngào và chết máy, Dự ngó quanh hoang mang, trời ơi chắc muối xé xác tui quá, gã phải hiểu là đêm nay sẽ ngủ ở đây.

Năm năm đi với nhau, gã vẫn coi Dự là một hạt cơm nguội rồi. Gã không cần gia đình nên không bao giờ xây dựng một gia đình. Đôi lúc tấm chung cũng không thèm nhìn vào cơ thể nhau. Gã có cuộc sống riêng, giấc mơ riêng và người đàn bà của mình vào những tối.

Nhưng cô gái mang lên xe gã quá nhiều bí ẩn và bất thường. Cứ nhìn cô gái xanh mét sau trận nôn mà không nén lòng được cứ phải buộc miệng, "nhìn con nhỏ ma quái quá...".

*

Em luôn có cảm giác mình nôn ra máu. Cứ sau mỗi trận nôn, người em rã ra, kiệt sức, không nghe tiếng tiếng máu chảy, tim thì cứ co bóp khan. Em thấy mình rất gần bờ chết, chỉ cách một gót chân thôi, em sẽ rơi vào dòng nước đen ngòm, rồi thì chìm xuống, mãi mãi. Hôm gặp lại cha, từ trường quay của chương trình "Giã từ lưu lạc", cha đưa em ghé qua nhà bác sỹ Lanh. Ông lật đật khám soi với đầy đủ những xét nghiệm quan trọng. Ông hỏi em nôn gì khi nãy, cha cười héo hắt, nhắc lại một bãi nôn khoai lang chua ngoét trước mặt bao nhiêu khách mời. Ông bác sỹ cười, chắc là ăn nhiều khoai chướng bụng không tiêu hóa được. Mà, cũng có thể do quá căng thẳng, xúc động, thất lạc nhau bảy tám năm chớ đâu có ít. Rồi ông xoa đầu em, chú mà xúc động, là chú ngứa mũi, nhảy mũi liên tục.

Hôm đó dường như ông cũng xúc động, cha em nói cha vừa ký quyết định nào đó cho bệnh viện nào đó, gương mặt bác sỹ rạng ngời. Ông âu yếm dúi vào tay em đơn thuốc, "Chịu khó truyền đạm, cháu nó coi bộ suy nhược lắm. Anh nói nó đã từng ở đâu, trong Mai Lâm hả ? Trời, hồi đi thanh niên xung phong tôi có ở đó, rừng thiêng nước độc lắm. Tội nghiệp cháu nó...".

Cái đơn thuốc làm cha tươi tỉnh và nhẹ nhõm. Cha không biết đó chỉ là tờ giấy vô vọng, với những nét chữ đổ tháo vô vọng.

*

Gió lẻ làm gã phải quan tâm nhiều tới chỗ ngủ. Bây giờ không thể bạ đâu nằm đó, trên sạp hàng hay sàn xe. Không thể ngủ trong cơn đùa nghịch dằng dai của những cơn gió bị xé nhỏ bởi một bàn tay vô hình. Và từ khi lia nhau, gió dẫn vật con người bởi nổi ly tan của chính nó. Những cơn buốt lạnh chợt tới, chợt đi, thẳng thốt. Đắp một tấm mền cũng là một cuộc tranh đấu nhỏ, bởi không biết bao giờ gió sẽ tới, trong thời gian đó, người ướt đầm mồ hôi. Sự đùa cợt không bao giờ mệt mỏi. Đến mức người ta mòn mỏi thiếp đi thì gió lại dựng họ dậy theo cái kiểu lướt thật chậm từ chân lên đầu, như có một linh hồn, một bóng ma vừa đi qua âu yếm.

Để trốn gió, gã nhận chở bất cứ loại hàng nào, với cái giá rẻ nhất đi tới những người đàn bà của mình ở những điểm đến quen thuộc. Bằng cách đó, từng mùa gió lẻ đã đi qua đời gã êm đềm. "Khỏi tốn tiền trọ...", Dự cười hình hích, cậu ta nghĩ vậy. Dự xa xôi với gã bởi những điều như thế. Dự trẻ, và ngờ ngác giữa cuộc đời ngờ ngác.

Nên dù nằm trong căn phòng ấm sực, cậu ta vẫn trần trọc với cái kiểu gió đêm nay, "con nhỏ cam đó sao không chịu vô nhà...". Sáng sau gặp lại, không biết cô gái có bị gió làm xanh đi chút nữa. Hai chân có thể sẽ không duỗi thẳng ra được, vì gió vào cabin và cô gái bị đông cứng queo.

Phần 2

Khi em quay lại với cái áo đầm mới màu vàng chanh, bà Chín bắt đầu khóc hức lên, chua xót, "trời đất ơi, kiếp người sao mau như nấu gói mì tôm vậy...?"

Rầy bấp ở Mai Lâm đón gió lè bằng những luống cây nghiêng ngửa. Vài ngọn gió cô độc đã nghênh ngang đi qua rầy tạo ra một cảnh tượng buồn cười, chỗ thẳng chỗ xiên, rối bời. Buổi sáng thức dậy, gió làm những cây bấp đã trở cờ ngã rạp tạo một tầm nhìn thâu vô nhà ông Tám Nhơn Đạo. Em thấy ông đang gội tóc cho bà vợ tật nguyên của mình. Bà nằm trên một cái ghế dài, một tay ông đỡ cái đầu nặng trĩu của bà, tay kia làm dội nước, rót dầu gội, rồi thì bàn tay to bè đó cũng chìm mất trong đồng bọt trắng xóa.

Buổi gió làm cho việc gội đầu diễn ra nhanh hơn. Ông Tám ẵm vợ vô nhà, họ mất hút sau cái cửa tối. Em chậm rãi xoay người về phía cây bằng lăng. Những chòm sao tím thấp trên cây đã bị gió lùa rụng đầy đất. Từ lưu lạc, bấy sao bắt đầu nhuộm màu lam lũ, tả tơi.

Con Cò từ trong nhà ông Tám băng xăng bái xái chạy ra, mớ lông trên mép còn dính chút mỡ cháy. Nó vừa đi vừa sửa sứt, dù đã sửa suốt đêm qua, dưới ánh sáng ban mai, cảnh vật trên rầy trở nên xa lạ. Nó căn chòi em ở xù lên phơ phất, như tóc của một người vừa ngủ dậy.

Trong mớ âm thanh quen thuộc của lũ kiến chạp chân trên đường rời tổ, của muôn vạn cái lá đập xao xác, những giọt sương sẽ sàng rụng xuống, tu hú kêu vang trong bờ sậy, có lẫn tiếng cây đang ứa nhựa hàn gắn vết thương, nơi nụ hoa lia.

*

Dự hay dậy sớm, lúc ngồi dậy với cái lưng đau ê ẩm, cậu tung cửa chạy ngay tới chiếc

Landu xem cô gái có còn... sống. Dù cô đang ngủ cậu vẫn gọi cô dậy, xác nhận cô còn có thể mở mắt, Dự nhòen cười, nói một câu vô nghĩa, "hên dã man...".

Nhìn cô sống, Dự cảm giác mình cũng sống, với những tia hy vọng ngập ngụa trong lòng. Sự sống tồn tại trong mùa gió lè khắc nghiệt, ở nơi nào đó, chắc bà nội cậu cũng đang thức dậy, hé mắt ứ hự chào ngày mới. Trong cơn cao hứng, đôi lúc Dự đã đu lên vai gã, thân thiết như đứa em nghịch với anh trai. Gã cau có, gã không thích những va chạm này.

Vì Dự căm ghét những con đường. Những lúc dừng xe lại, chạy lại giở nón của một người hành khất để tìm khuôn mặt già nua quen thuộc, Dự nguyện rửa con đường đã mang bà nội cậu đi, bảy năm trước. Gã ngồi im lặng trên xe, nhìn cái lưng trĩu thất vọng của Dự, và nghĩ, lựa chọn yêu thương con người đồng nghĩa với việc mất mát những niềm vui. Đồng nghĩa với cái chết, sự lia bỏ, sự phản trắc, tan vỡ...

Gã thì yêu thương say đắm những con đường. Chúng luôn tồn tại, sinh sôi tươi mới. Một con đường không có cái chết. Một con đường luôn biết chờ đợi.

*

Em thích nhìn gương mặt người chủ xe sau buổi cà phê sáng. Môi ông ngậm một điếu thuốc lơ đãng, lên ngồi sau tay lái và im lặng một thoáng, trước khi vào cuộc hành trình. Khói thuốc cùng những giọt cafe còn đọng trên bộ râu tua tủa làm vẻ mặt của ông lung linh. Sau đó thì khuôn mặt chỉ còn một sự trầm mặc quán lại, và trên người ông chỉ còn nhịp điệu của nỗi buồn.

Một con người buồn bã.

Mỗi lần qua một khúc quanh, hay khi phải phóng tầm mắt xa về phía trước, em nhận ra nhịp tim của ông giống hết em, máu chảy về đó rất ơ hờ, lãnh đạm, tựa như không máu cũng chẳng sao, tim vẫn lay động nhịp. Không có gì sau ngã rẽ này hay phía trước kia, chờ đợi.

Người còn lại ngồi cạnh em thì ngược lại, hơi thở của anh ta luôn rộn ràng. Anh háo

hức chăm chút từng khoảnh khắc, từng biến đổi cảnh sắc trên từng đoạn đường mà chiếc Landu cũ kỹ đi qua.

*

Cô gái không còn tiền, buổi chiều mua cho cô hộp cơm, gã nghĩ tới chuyện để cô xuống chợ Mỹ Đức, nơi chút nữa xe dừng lại giao những bó lác trói cua. Tới chợ thì trời tối, chủ hàng bảo chờ sớm mai sẽ thanh toán tiền công. Gã lặng lẽ quẳng đôi giày cô gái xuống xe, tiếp theo là túi xách và sau cùng là cô gái, bờ vai u nhã lọt thỏm trong bàn tay gân guốc, chai sạn. Dự nhìn thấy hơi có chút bất nhẫn, "tội nghiệp con nhỏ...".

Cô gái như biết trước kết cuộc này, nên dạt đi nằm bên thềm chợ. Cô co lại trong gió lạnh, vẫn cái vẻ nín nhịn cảm lạnh nhưng vì chợ rộng quá nên ngó nhỏ nhoi, tha thui. Gã cố không nhìn về đó dù Dự cứ liên tục chắc lưỡi hít hà. Chuyển hết hàng thì gần nửa đêm, Dự nói, "làm một giấc tại chỗ, lấy được tiền là dọt luôn, khỏi mất công kiếm chỗ ngủ, đại ca...". Cậu ta muốn nán ná thêm, biết đâu ông chủ sẽ nghĩ lại, vớt cô gái theo cùng.

Khoanh tròn trên một sạp hàng tạp hóa, Dự thiếp đi trong hy vọng mong manh. Gã ngồi quanh đó, hút thuốc đến mòn môi. Mới thiu thiu, vẫn nghe gió lẻ rờn trên mặt thì cô gái hét lên, nghe như một cái tách rơi vỡ xuống nền nhà:

- Lừa!

Gã và Dự tốc chạy qua cánh cửa khói quấn đen ngòm. Dự không quên kéo cô gái theo. Đi khỏi con đường hẹp bên hông chợ, một đám cháy đã nhói lên trong kính chiếu hậu. Đêm ngưng đọng trên đường về. Gã thấy mộng mị, tiếng thét của cô gái, đám cháy... Những tàn thuốc của mình đã gây tai họa, gã giấu ý nghĩ đó vào lòng.

Sáng hôm sau, tivi nói rằng chợ Mỹ Đức cháy rụi, chỉ còn cái khung bê tông ám khói, hàng tỷ đồng hóa thành tro bụi, họ đang tìm nguyên nhân. Gã gần như úp mặt vào tô hủ tiếu, cầm cúi ăn. Dự hớn hờ thấy mình thoát chết, cứ chống đũa thắc mắc:

- Ủa, tưởng đâu con nhỏ cảm thiệt. Tự dưng phát lên nói là sao, trời?!

Người có thể trả lời thì ngồi ngoài xe. Gã ngờ ngợ, không biết số phận đã làm nên đám cháy đó hay chính cô gái muốn vậy. Giờ bỏ cô lại, biết đâu cô sẽ kể cho ai đó nghe vụ cháy ở chợ Mỹ Đức. Cô có cảm đâu.

*

Hồi sáu tuổi, có lần em lên lấy dao cạo râu của cha để tỉa lông cho con chó Lu Lu, không ngờ vì chuyện đó mà cha mẹ cãi nhau, cha chỉ vào em, hỏi mẹ, từng từ khít như máu rỉ qua kẽ răng, "cô lấy thằng nào mà đẻ ra cái thứ này?". Mẹ em không trả lời, lẳng lặng vào phòng, khóa cửa trong. Ba giờ sau cha tìm thấy mẹ em treo mình đung đưa trên xà nhà. Lưỡi trả lại cho cuộc đời, bởi người không chấp nhận sự vô dụng của nó, nói mà chẳng người nghe.

Em đứng nhìn mẹ, đái dầm vì sợ. Bà Chín ở bên cạnh bịt mắt em, tay bà khô quéo không khép chặt được, trước khi vào phòng thay quần áo, em vẫn thấy gương mặt bị biến dạng của mẹ. Khi em quay lại với cái áo đầm mới màu vàng chanh, bà Chín bắt đầu khóc hức lên, chua xót, "trời đất ơi, kiếp người sao mau như nấu gói mì tôm vậy...?".

Suốt hai ngày lễ tang của người đàn bà tuyệt vọng vì phát hiện mình bị ung thư dạ dày, như cha em buồn bã kể, em ngồi dựa vách chỗ đặt quan tài của mẹ, lặng thinh đốt giấy vàng mã, từ tay em lửa nổi vào lửa, không bao giờ tắt. Mặt em, tay em nóng rực như sắp tươm máu ra. Cuối ngày, bỗng bà Chín níu cha em, hốt hải:

- Sao mấy ngày nay con nhỏ không nói năng gì?

Cha quay lại nhìn em, thoáng nhẹ nhõm. Sự cảm lạnh cần thiết cho những bí mật.

Phần 3

Câu hỏi đầu tiên mà Dự chuẩn bị sẵn, rất đơn giản, "nhà cửa ở đâu mà đi bụi, há em cưng?" nhưng cô gái không trả lời. Cô vẫn không có vẻ gì muốn nói. Giống như tiếng thét ở Mỹ Đức chỉ là một giấc mơ.

Gã nghe trong cái im lìm của cô là sự nhẹ nhõm của chính mình. Gã không bao giờ hỏi ai một câu tương tự, bởi người ta sau khi trả lời luôn muốn hỏi lại, "còn anh?". Gã chưa bao giờ trả lời, kể cả với những người đàn bà gã ôm trong lòng. Đó là câu trả lời mặng sẵn, làm rộp bồng môi, như nước biển.

*

Từ Thổ Sầu qua thành phố, tránh kẹt xe, nên ông Buồn (là em tự gọi vậy) đã lái chiếc Landu đi tắt qua những con đường ven đô. Em sức nhớ em vừa ngang qua nhà. Cổng cao và nhiều hoa giấy đỏ. Nó đã tinh tươm trước khi em trở về. Và sau đó thì vương vãi những bãi nôn.

Nhiều người mang quà tới chúc mừng cha và em, họ nói một cuộc sum họp được truyền hình trực tiếp trên ti vi làm họ khóc muốn chết. Họ không ngờ cuộc đời của chủ tịch lại nhiều bi kịch vậy, vợ đầu chết, con gái thất lạc gần mười năm trời. Phải có ý chí cao lắm, nghị lực khủng khiếp lắm mới vượt qua những nỗi đau riêng mà lo cho chuyện chung. Em nghe những điều đó với một chút ngẩn ngơ, rồi nôn, muốn chạy tới phòng vệ sinh nhưng chẳng nhớ nó nằm đâu, nên thức ăn lộn ngược ra thảm. Ngày khách nhiều em nôn nhiều lần. Chị Băng nói vậy thì cứ nằm trong phòng.

Thật ra khách cũng không cần gặp em, khách chỉ muốn chị Băng nhớ là họ đã đến, và con chó xù nhồi bông ngoại nhập kia, chiếc vòng bạch kim kia, cái túi xách đắt tiền kia... là của họ tặng cho em. Chị Băng nhớ thì chị sẽ nói lại, khi cha về. Công việc của chị Băng, là làm cha em nhớ tới họ.

Chị còn chuyện quan trọng mỗi buổi sáng, là đi mua thức ăn cho bầy cá sấu trong chuồng. Chị chạy xe máy đằng sau máng hai cái giỏ lặc lè. Người ở chợ quen với cảnh tượng này, ai cũng khen vợ lãnh đạo mà chịu cực giỏi, chứ vợ mấy ông kia, giờ này còn ngoài sân quần vợt. Chị Băng cười, ngồi không trông vào đồng lương của ông, thì chịu không nổi.

Chuyện chị Băng nuôi cá sấu xây biệt thự ai cũng biết. Ai cũng nuôi cá sấu mà rồi không ai xây biệt thự.

*

Dự sốt cao, nằm lại một chỗ quen ở Lạc Mai, chuyển hàng đi Đập Đá chiếc Landu trống chỗ. Gã không thấy chệnh chao mây may nào. Gã quen với sự tạm bợ và vô định, ngày mai thức dậy, có thể Dự đã vĩnh viễn về nhà, vì đã tìm được bà nội dù còn sống hay chỉ nắm xương tàn rã. Cô gái đang ngồi đây cũng vậy, cô lên xe bằng cái ý nghĩ bất chợt nào rồi một ngày, vì ý nghĩ bất chợt, cô sẽ lặng lẽ xuống xe. Chỉ còn gã và những con đường. Gã không muốn từ bỏ cái cuộc sống này, khước từ mọi cơ hội trở lại như người bình thường, cạo râu cắt tóc, ăn mặc thẳng thớm chỉnh tề, sáng sớm thức dậy uống cà phê, ăn phở rồi chạy xe tới sở làm, yêu một người và lấy làm vợ.

Xe đi một qua một cánh rừng cao su đang thay lá thì mưa nhỏ. Mắt ngó qua cửa kính nhòe nước, cô gái thốt nhiên nói "Biết nước khóc chừng nào rồi?".

Giọng cô đầy ngượng nghịu. Gã buồn cười, chắc đã lâu lắm ngôn ngữ rời bỏ cô gái này, và khi chúng ủa trở lại trong một cơn lốc, cô phải xóc xổ khối hỗn

độn đó, nhật lầy từng từ chắp nối thành câu.

- Để đào cho.

Buổi cơm tối, sau khi chuyển hàng xuống xe xong, cô giành bữa cơm. Gã suýt mắc xương vì chữ "đào". Gió thổi ngoài kia còn cào, vẫn là cái thứ gió xé nhỏ đau đớn buốt lạnh. Gã lái xe chậm rãi tìm nhà trọ, cái thị trấn nhỏ bắt đầu đóng cửa tắt đèn.

*

Nằm nhìn trăng trôi trong rẫy bắp, em từng nghĩ, khi mình nói trở lại, câu đầu tiên là gì ?

- Mày đừng liếm chân tao, nhột lắm!

Câu đó em sẽ nói với con Cò. Nó hay làm em tỉnh giấc bởi sự hí hửng vô chừng, chỉ là bóng trắng, lá rơi hay mùi một con chó cái xa xa... Cái lưỡi ướt lạnh của nó bắt đầu lượn lờ lên gót chân rồi lên đến bắp chân, đầu gối em. Những cơn rùng mình từ đó chạy lên đỉnh đầu, làm nên một vòng sóng ran cả người.

Em ghét cảm giác đó, nên em định nói với con chó. Nhưng rồi em lại nói câu khác :

- Đi.

Đó là buổi sáng em bỏ lại rẫy bắp sau lưng, đi dọc theo con đường chập chờn lau lách, xập xòe buồm bay. Em tới một ngã ba, gặp một cái quán nước thừa người. Con Cò lẻo đẹo đi theo, thật ra cái từ "đi" nó chẳng hiểu, vì em chưa từng nói, nhưng nó biết có cơn đau nào đó đang xảy ra, bằng những tia máu vằn trong mắt, bằng chuyển động của ngón tay, của cái hất mặt, nhíu mày, của bước chân oằn trĩu...

*

Ba ngày nằm bệnh với Dự như bằng ba năm. Nằm trong chăn, cậu hình dung chiếc xe tải sáng nay đi ngang qua một ngôi miếu nhỏ, bà nội Dự đang nằm ngủ trong đó, nón lá rách úp mặt, đầu gối

trên chiếc bị bàng cũng rách. Bảy năm lưu lạc rách nát thân già. Mình đã bỏ qua cơ hội tìm thấy bà, ý nghĩ đó làm Dự không yên. Ngày mai, cũng qua cung đường đó, cái miếu đó, nhưng bà nội không còn ở đó nữa. Những con đường đã cuốn bà trôi cùng chúng.

Dự cầm tấm hình của bà nội, nó đã quần queo, nhàu nát. Hàng trăm bàn tay đã cầm nó lên, khi trả lại kèm theo những cái lắc đầu. Ngày Dự đi khỏi nhà với cái đầu cạo trọc bóng, như một lời thề, "không tìm được bà nội con không về...". Mẹ Dự sứt sùi, "thiên hạ mênh mông, biết đâu mà kiếm hả con ?".

Dự không tin thiên hạ lại rộng hơn cái thành phố này. Lòng cậu bị một cái dằm thép chày đổ trong đó, chày từ buổi trưa Dự bỏ cuộc bi-a với bạn để chạy về nhà coi chừng bà.

- Bà nội báo hại con quá. Phải bà chết sớm con khỏe.

Dự ngờ rằng, vì câu nói trong lúc dằn dỗi này mà bà nội bỏ đi. Dự phải tìm bà, quỳ dưới chân xin lỗi... Bây giờ thì cũng chẳng nhớ sẽ nói với bà những gì, khi gặp lại. Tất cả đã mờ mờ, Dự tìm bà chỉ vì muốn tìm, vậy thôi.

Nằm quần quanh hết giường tới võng, không lái xe, không khuân vác, không lau dọn, trêu ghẹo cô giúp việc của chủ nhà rồi cũng chán, Dự thấy rã rời, ừa thì mai đây tìm được bà nội, rồi sau đó? "Sau đó" là một cái một khoảng trong veo vô tận.

Buổi chiều chiếc Landu quay lại, Dự nhảy ào ra cửa, mừng hóm, cảm giác xa lâu lắm rồi. Một phần là do cô gái, khi trở lại, cô đã biết ngọng ngịu nói vài câu ngớ ngẩn, "có mắc rãnh không?" hay "nút áo rời kia". Dự mắc cười quên cơn ớn lạnh, lúc lau dọn chỗ sàn xe thùng, cô gái ngậm ngùi "chỗ đây rách rồi...".

*

Em chẳng nhớ là mình đã nói câu gì khiến ông Buồn mỉm cười, hôm đó. Bắt đầu từ miệng, nụ cười bùng ra, gương

mặt ông rạng rỡ, như có một hòn than sẽ sàng cháy, làm rưng hồng lên những tro lạnh chung quanh.

Lúc lời bật ra khỏi môi, thì em đang nghĩ tới tổ chim sâu trên nóc căn chòi cuối rẫy. Chẳng biết chuyện ở đâu mà chúng nói riu rạn cả ngày. Em hình dung vậy, con chim chồng nói :

- Anh vừa gặp một con voi chết trong rừng.

Vợ nó hỏi ngay, trời sao con voi đó chết? Vậy là giả thuyết được đặt ra, và câu chuyện trở nên bất tận, hết con voi thì tới đàn kiến đang bò đi, chắc là bò tới chỗ con voi, rồi nước suối chảy vòng qua xác con voi, rồi cái tán cây phía trên con voi. Hôm sau thì tới chuyện một cành hoa rụng. Câu chuyện trong trẻo và vui nhộn không bao giờ chấm dứt, bắt chập mưa, nắng, bắt chập gió lè gió bầy. Em luôn nghĩ, không biết trên thế gian này có con chim nào tìm tới cái chết vì tiếng hót của con chim khác? Có con chó nào bỗng dựng đăm đầu vào đá vì tiếng sủa của con chó khác? Có con bò nào nhảy xuống sông tự chìm chỉ vì tiếng kêu của con bò khác?

Tiếng nói của con vật không dùng để làm tổn thương nhau, em nghĩ. Cho đến bây giờ em cũng nghĩ vậy. Nên khi em nói theo kiểu - của - chim, đã làm hai người họ phì cười. Có lần em đã học nói giống con người, chỉ vài từ ngắn ngủi thôi, nhưng em mướt mồ hôi, kiệt sức :

- Sao ông buồn vậy?

Và người được hỏi cau mặt, phun một bãi nước bọt. Có vẻ ông không thích tiếng người.

*

Những lúc cạo râu, gã mới nhìn lại mình. Trong gương là khuôn mặt của cha gã, đôi mắt sâu của mẹ và đôi mày rậm ngang tàng của anh trai. Tất cả họ đã chìm, hoặc trong biển sâu hoặc trong lòng nước Mỹ.

Gã còn lại những con đường. Gã đi làm lơ xe khi chỉ mới mười ba tuổi. Với vài ba bộ đồ, gã đi khắp, đi theo kiểu con vắt trong vườn chuối mùa mưa, chỉ cần một điểm tựa, con vắt búng mình đến một nơi và từ nơi đó, nó lại vươn ra đi tiếp. Chỉ khác là vắt cần máu để sống, gã chỉ cần được đi.

Dự gặp gã lần đầu thì gọi đại ca, bởi ""em nhìn là biết dân giang hồ liền...". Với vẻ lì lợm cố hữu, vong gia thất thổ, lấy xe làm nhà, lấy những con đường làm bầu bạn, lâu lâu ghé qua ngầu nghiêng đàn bà, lơ đảng những món tiền kiếm được... gã giang hồ hơn mọi giang hồ.

Giờ dù quanh quẩn đi lại ở mấy chợ quen, nhưng gã vẫn không lấy làm buồn. Những con đường đó vẫn biến đổi mỗi ngày: cô chủ quán đã cắt tóc cao, cây me tây thay lá, thêm cái tủ thuốc lá được đặt bên vỉa hè, những thùng rác được thay mới, một bảng hiệu đã sơn lại, vài cái đèn đường tắt, panô giảng ngang đầu "Giải quần vợt mở rộng" hôm nay đã bị mưa làm rơi mất chữ t...

Chẳng bao giờ những con đường lại biến mất sau giấc ngủ quên trên gác xép, như cả nhà biến mất, khi gã lên tám tuổi.

Phần 4

Đôi lúc em quên là em - có - buồn. Đó là hồi em ở Mai Lâm. Công việc của em là không cho đàn bò bên xóm ghé qua rẫy ông Tám Nhơn Đạo.

Vừa ngó chừng, vừa làm cỏ rẫy, bón phân. Tới mùa thì đánh lá mía, hay thu hái bắp, đặt hom khoai mì. Khi nào đói thì vô nhà sau ông Tám, lục cơm ăn, có khi gặp ông đang chẻ củi, làm thợ, có khi nhìn thấy bà ngồi trên xe lăn, coi phim Hồng Kông. Sau đó thì thấy buồn ngủ, lăn ra chiêm bao thấy mình nói chuyện với con Cò, nghe con Cò than, con Vện lúc này chắc thay lòng, không thương nó nữa, nên lảng tránh nó. Việc nói chuyện với con này con kia làm giấc ngủ trở nên hấp dẫn và dễ chịu.

Em ngủ bất cứ lúc nào và dậy bất cứ lúc nào, không ngày không đêm, không một nỗi nhớ nào rõ ràng, và đủ sâu để cho em ngồi nhìn vào. Gió bầy đi rồi gió lẻ tới, mỗi mùa gió có một tiếng nói riêng, nên âm thanh chung quanh em lúc nào cũng thanh tho và trong trẻo.

Lâu ngày, không còn giật mình vì tiếng người nữa. Nên cái bữa ông Tám ra chòi, em không hay. Bỗng dựng thấy mình bị ép chặt xuống tấm ván mỗi ăn lấm tấm, và một bàn tay lằn vào áo em, thì em giật mình. Em gào lên, nhưng giọng tắt trong bàn tay khảm mùi rượu, thịt và nước tiểu. Cũng không chắc cái âm thanh bỗng rớt trong cổ họng em là tiếng người, và nếu cổ hết sức, thì từ chòi rẫy chơi loi này, chỉ người đàn bà đang ngồi xe lăn nghe thấy. Có thể bà cũng không biết đó là tiếng kêu của em, vì nghe như tiếng chó tru, tiếng chim đêm thảng thốt, tiếng mèo gào trong bụi cỏ...

Em lặng lẽ làm đám tang cho ông Tám Nhơn Đạo. Những gì em giữ cho ông đều biến mất, vụn tắt, nắm xôi ông trao cho em ở

góc chợ Mai Lâm, tấm vải ông xé áo mình để bó tay em hôm bị dao cắt, cái góc thức ăn mặn sẵn ông để dành cho em trong tủ chén, giọng ngâm Vân Tiên sáng khoái vắng từ trong nhà những sớm mai, dáng ông ngồi nhẩn nại gội tóc cho vợ những ngày nắng ấm...

Giờ một người đàn ông xa lạ đang lúi húi trên em, như con Cò thường lè lưỡi liếm để gọi em than thở chuyện đời nó. Lạ lùng, em không còn cái cảm giác ran khắp người. Giống như cảm giác đó đã chết. Từ khi nghe lại tiếng người, mùi người.

Đó là lần đầu tiên em phát hiện ra, vài thứ ở đây tên gọi đều không đúng với bản chất, thí dụ như con Cò thật ra là con chó, con Beo chỉ là một ả mèo mập ú và lưỡi, rẫy bắp nhưng mùa này tàn bắp, chỉ cỏ và gió tới bời...

*

Không ngờ bà nội Dự lại ở trên con đường mà phải trên mười lần, chiếc Landu chở hàng xuôi ngược qua đó. Một con đường chạy giữa bờ biển và những ngọn núi đá vôi, nhiều chùa trên núi và nhiều sương khói trong chùa. Dự luôn lặng lẽ khi đi trên con đường này, mà trước đây, cậu ta nghĩ, “chỉ vì thấy nó đẹp, mà buồn...”.

Cho đến trưa nay thì Dự cũng nghĩ do con đường ít người, hiu hắt nên đi qua đây cậu ta thấy bồn chồn. Khi dừng lại, vào quán nhỏ uống thứ cafe pha bột bắp lạt nhách, nội Dự sai một người đàn bà bụng con hải sâm ngang qua, Dự thấy lạ quá gọi vào nhìn cái con vật lơ đãng vật vờ trong nước như một tảng rêu sẫm màu. Nội Dự kêu chị này nói một câu cũng băng quơ:

- Thấy mặt cậu giống một bà già hồi trước lang thang khúc này.

Dự nhìn chị trân trân, đồng tử như sắp lặn ra ngoài, cậu ta rút tấm hình từ trong áo ra, ngập ngừng, chị ơi có phải người này. Nội Dự đã dặn trước, nên chị bán hải sâm gạt đầu liền, thì bà này nè.

Chị dẫn mọi người đến chỗ bà nội Dự. Một ụ đất bên đường, được đắp bằng tấm áo cỏ chen lẫn hoa mười giờ đỏ. Hoa là do chị

trông. Rồi người trong xóm kéo ra, họ gật gù nói đúng rồi.

Dự phục xuống mồ, hoa nát trên tóc, khóc rống lên. Gã lặng lẽ ngồi nhỏ cỏ. Cô gái chạy về xe và lấy một chiếc khăn tay cũ, đã phai màu, dúi vào tay Dự, "cái đây để khô...".

*

Có thứ âm thanh của con người vẫn còn đẹp, đó là tiếng khóc. Có bữa em vào nhà ông Tám Nhơn Đạo kiếm cơm, em nghe bà Tám khóc. Ông đi đấm giỗ.

Tiếng khóc của bà óng suốt, đen nhưc nỗi buồn, nó không lẫn màu chua xót, màu tức giận, màu tủi hờn... Thăm thẳm. Đen nhưc. Như một cái biển sâu và tối mà bà ngụp lặn chỉ với đôi tay. Em lặng lẽ bưng tô cơm ngồi ngoài hè, chỗ gốc cây ông Tám kê bữa củi đã bị bằm nát, uống tiếng khóc rùng rùng.

Rồi một bữa, lặng lẽ tìm phần cơm của mình, em lại nghe tiếng khóc, đã đục ngầu nhàu nát, sau khi bà nguyền rủa :

- Con đĩ ! Sao mày còn lãng vãng ở đây ?

Em vỗ đầu con Cò. Đi. Và nó theo em tới cái quán ở ngã ba. Vài người biết em là con nhỏ cầm đang giữ rẫy cho ông Tám. Họ ngạc nhiên thấy em định đi đâu đó mà không có tiền. Một người có giọng nói rất dịu dàng cầm tay em nắm mãi, trời đất ơi, thiệt là tội, lạc cha lạc mẹ, về với chị đi, không làm gì nhiều, mà chị lại trả công.

Em bỗng thấy nghẹt thở, bởi đọc được điều gì đó không thật. Em cảm thấy mùi mồ hôi, hơi thở trơn láng, nhịp tim trôi tuột, những thứ rùng rùng nhẩy nhót trên gương mặt bén lẹm của chị, bụng em quặn lên, cổ họng cong oằn, em nôn. Cơn nôn đầu tiên bắt đầu ở đó, quán nhỏ ngã ba đường, nhiều bụi và ruồi. Lúc đó em không biết nó sẽ lặp lại dai dẳng sau này, ở những nơi có người, đông người, nơi người ta vẫn hay nói dối.

Con Cò quỳ dưới chân em, từ tồn liếm láp đồng nôn, cơm khô và cá khô. Cái lưỡi dài và mềm của nó như thấu vào lòng em đang khô rốc. Em thấy mát rượi từng vệt. Vài

chiếc xe dừng lại mời gọi, cánh cửa mở ra lố nhố những người. Cái cảm giác trào ngược lãng vãng làm em đứng yên, tuyệt vọng.

Em quay lại căn chòi, với con Cò. Đốt củi nướng khoai cho qua cơn đói, đêm nằm nghe những sợi nước ngấm chảy re rất trong lòng đất, tiếng đuôi thần lẩn rưng từ vách xuống, tiếng con chuột ngửa răng cắn nỉ non vào gốc cây, tiếng lá khô lay lắt rơi đậu trên một chiếc lá khô khác... Em đã đi quá xa trong việc lắng nghe những âm thanh sâu thẳm của bóng đêm, đến nỗi giờ em cũng cảm giác được máu chảy trong con người. Em không biết phải làm gì với khả năng kỳ dị của mình.

Ba ngày sau một người tìm đến, anh nói anh người của chương trình truyền hình "Giã từ lưu lạc", "cha em nhờ tôi tìm em...".

*

Về nhà. Dự đã rời khỏi chiếc Landu trong một sáng nhiều mây ở chân trời, có vẻ cả ngày sẽ mưa. Không phải tiễn xa, chỉ cần mở cửa xe tải và đu qua, chui vào chiếc xe khách, vậy là thành một cuộc đi. Nhẹ nhõm. Bình thường. Gã hầu như không vẩy tay. Cô gái ngó Dự, vẻ mặt vẫn lãnh đạm và có chút ngờ ngác. Xe đi rồi cô nhắm mắt ngay, có vẻ cô mệt mỏi vì phải mở mắt nhìn lâu như vậy.

Mưa nhanh chóng phủ lên chiếc xe tải một cái bạt trắng xóa. Gã hút thuốc chậm rãi, thoáng nghĩ về thằng nhỏ phụ xé cũng đang chung một cơn mưa, thoáng nghĩ từ điển cuộc đời mình quá giản dị, nó không có chữ "về nhà". Cũng như "gửi thư", "mua quà", "nhà bếp", "sinh nhật"...

Dường như từ trang đầu tới cuối, chỉ vài cụm từ như "ra đi", "lên đường", và "trôi".

Phần 5

Xe dừng trước một cái cổng cao, kín bưng, cha nói, vô đi con, đây là nhà mình. Em có chút không tin. Bức vách, mái nhà, cái hàng ba, những viên gạch... tất cả đã thay đổi.

Cái hộp giấy đựng sáp đèn cầy em đã giữ lại từ quan tài của mẹ cũng không còn ở trong góc phòng, giữa hai tủ áo. Sáp đèn cầy nham nhở đỏ như máu đông lại, hơ trên lửa, nó sẽ chảy thành dòng. Hồi nhỏ, em đã từng hình dung, nếu đem mẹ ra làm cho ấm, máu mẹ sẽ lại chảy trong người.

Không tìm được hộp sáp, em đã tin thật sự đây không phải là nhà của em. Nơi này thuộc về hai đứa trẻ con của cha và chị Băng, vì chúng biết giữ cho thảm sạch sẽ, biết xoay vòi về phía nào để nước ấm áp, bật nút nào thì ti vi sẽ có những người đàn ông mình trần đánh nhau trong một cái chuồng bằng dây.

Thật may em thấy thích chỗ của những con cá sấu. Ngồi nghe xương của những con cá nhỏ, rạn như trong những cái hàm đầy răng nhọn, và nhìn từng giọt nước mắt chảy ra. Cá sấu không khóc cho những con mồi, dù chúng vẫn chảy nước mắt. Thật kỳ lạ, em không nôn vì điều đó, có lẽ do cá không nhiều máu và không có tim, không mồ hôi không nước bọt, nên em không bị khối hỗn độn đó giày vò. Như hôm ở trường quay, khi người ta mời ông Tám Nhơn Đạo vào, và ông nói ông tìm thấy em ngồi đối rách trong chợ như thế nào, ông đã nuôi nấng, yêu thương và che chở em ra sao:

- Vợ chồng tui đơn chiếc, nên tui cưng con nhỏ như con đẻ của mình vậy.

Ông nói. Và một cái vòi đắng nghét từ miệng em phụt ra. Cả trường quay nhốn nháo.

Rất cuộc, nếu như có gặp những con chim hót đối rằng mùa xuân đã về, những con chó nhìn bóng trắng sữa đối rằng kẻ trộm tới... thì em sẽ không sao.

*

Hay là đuổi con nhỏ đó đi đi. Trong lúc xoay nhau trên giường, người đàn bà nghẹn ngào bảo vậy. Gã với lấy áo, hỏi, ghen à? Chị bảo không, tại nó ma quái kỳ cục quá. Nhưng gã thấy mình đã xong. Gã ngồi dậy đốt thuốc, chậm rãi nhìn chị, nhìn lại một lượt căn phòng đã che chở cho gã khỏi gió lạnh đêm nay. Những mạng nhện rối tung đong đưa theo cọng dây điện nối chụp đèn, trên những tờ báo dán vách là những khuôn mặt nhìn đăm đăm vào gã. Mỗi khi vào lại căn phòng này, gã không nghĩ là mình đã đi hàng chục ngàn cây số, trong hai năm quen chị. Những người trên vách vẫn râu vẫn tóc, vẫn một ánh nhìn, một nụ cười, một vẻ đăm chiêu.

Nhưng giờ gã sẽ không còn gặp lại họ, cũng như chị. Chị đã bước qua giao ước, chị yêu. Những ghen hờn bắt đầu giống như xảy ra trong một gia đình, mà gã thì không có phần trong gia đình đó.

Gã ra xe. Cô gái ngờ ngác mở mắt ra thấy trời vẫn tối mịt mù, cô xuống xe vào nhà rửa mặt. Chị chủ nhà ngồi chải tóc, nói vọng ra:

- Ăn ngủ dầm dề với tụi lái xe tải đường dài, thứ con gái tệ hơn giẻ rách...

Cô gái lặng lẽ đắp nước trên mắt, rồi đi. Chiếc Landu sẽ không bao giờ de đít đậu lại ở khoảng vỉa hè lờm chờm gạch vỡ. Người đàn bà kia cũng biết điều đó, nên quăng cây lược xé vào bức vách thắm suốt những mặt người.

*

Đôi khi những lời vô tình khiến em nhớ tới một vài thứ em bị mất. Đôi khi nhìn vài người mẩu áo tắm đứng nằm sóng xõa trong mấy tờ lịch phai úa, em điềm nhiên nghĩ, mình đã từng có những da thịt như họ. Giờ thì không còn.

Chỉ nhớ là mất. Không tiếc nuối, không có ý định tìm lại. Giữa em và cơ thể em tồn tại vài mối liên hệ ít ỏi, lúc đói, hay những cơn đau lúc em nôn. Một cơ thể bất động thì đi cùng ai cũng không quan trọng.

Và điều đó làm ông Buồn cho em ở lại trên xe ông, bởi khi em nhắm mắt lại, thì em đã không tồn tại nữa. Em biến mất trong tiếng nước sánh ra khỏi những thùng cá phía sau, tiếng cái mui

vài lồng gió phàn phật, tiếng một mảnh thép bị đứt mối hàn va lập cập vào thân xe... Nhưng em thấy vui vì ông không nhìn thấy em, nghĩa là em có thể cùng ông Buồn đi hết đời này, trời này, đất này. Để lâu lâu em lại giữ giọng của muông thú ra, và ông phì cười.

Một hừng đông xe tới Lạc Mai, anh Tim Nội đang đứng đó vẫy tay rồi rít, anh nói anh đã chờ ở đây mấy ngày rồi. Ngồi vào cái chỗ ngồi quen thuộc, anh vỗ vai em, bằng điệu bộ hết sức tự nhiên, “phải dạy con nhỏ này ăn nói tử tế cho giống người ta mới được...”.

Cái cách anh Tim Nội nhìn thấy em làm em có chút ngỡ ngác. Nói giống như người... có lần em cũng nghĩ tới. Đó là lúc em nhớ lại giọng nói của bà cụ có hai túi áo ấm mùi trà. Nhớ anh Tim Nội gọi em mỗi sáng, “nè thức dậy đi, đừng có chết à ghen...”. Có bữa nấn ná nhắm mắt thêm chút nữa, anh này bỗng thảng thốt, “ê, bộ chết thiệt hả?”. Nhớ người đàn ông bán báo dạo không quen biết, một bữa ghé mắt qua cửa kính, tần ngần, “nằm vậy tê chân sao chịu nổi...?”

Những gì em đã mất, chỉ tiếng nói em còn nghĩ tới, đôi khi. Ban trưa, nghe tiếng rao chè ơi hời ơi hời, hay tiếng gọi nhau với với, em bỗng thêm nói – giống – người. Để khi anh Tim Nội sụp khóc bên mộ nội, em sẽ vỗ về, bảo “anh cứ khóc, tôi ngồi cạnh đây, tôi chờ”. Em cũng muốn nói với ông Buồn, em thích ông cười, những lúc đó máu chảy trong ông thật sự giống như người sống.

Nhưng nói – giống – người thì em cũng phải nói những lời dối, gây đau, nói để giầy vò nhau... Biết đâu, em sẽ vừa nói vừa nôn thóc tháo. Biết đâu em vừa nói vừa khóc.

Có buổi chiều ngồi ở cabin, em nghe trong nhà, chị đàn bà bảo ông Buồn:

- Tâm ăn nhiều đi, cá rô mùa này béo lắm. Hồi sáng tôi kiếm mấy chợ mới mua được mớ bông so đũa này để nấu chua. Biết chiều nay cậu ghé...

Chị còn kể nữa, những chuyện bình thường đã xảy ra sau lần gặp gần nhất, cái cầu thang gãy, nhà đằng kia bị trộm, chị bị sổ mũi mấy hôm... Tiếng đũa khua vào chén. Tiếng muống chạm vào đáy tô. Hai con chó hực hực giành xương.

Một gia đình đầm ấm luôn có những âm thanh đó, cả những câu chuyện bình thường vợ vẫn được kể bằng kiểu – của – người.

Em bỗng cuộn lại vì một cơn gió lẻ đi qua, buốt tận xương. Nhưng chỉ khoảnh khắc thôi, sau đó thì ông Buồn ra xe. Tối nay ông không ngủ lại với chị, chỉ vì bữa cơm quá đổi đầm ấm, như một gia đình.

Ông không thích kiểu - của - người, điều đó gần như chắc chắn. Em không còn bản khoăn gì nữa, em sẽ vĩnh viễn nói kiểu của chim, hay của những con bò...

*

Dự khoe, "em dọn dẹp lại cuộc đời...", hôm đó cậu ta leo lên chiếc xe tải với một mái tóc được gọt cao, lộ ra cái gáy trắng kỳ dị trên cái nền đen đúa. Cậu ta trở nên siêng tằm, ăn mặc cũng chỉnh chu hơn. Khi quay trở lại với đời du mục, Dự chỉ nói, "ở nhà cà nhổng không biết làm gì ra tiền, nên theo đại ca thêm ít lâu...". Dự không kể về cái đêm về nhà đầu tiên, trần trọc trước một ngày mai trong vắt vô tận, bỗng cậu ta thấy cô gái ẩn hiện phía mặt mù.

Dự nhớ cô, nhớ một cách kỳ lạ, làn da xanh tái, những cơn nôn vô cớ, những câu nói tức cười lộn ruột, nửa ngày ngủ nửa ngày mơ màng... Nhớ nhớ làm đêm thật dài.

Sáng sau Dự lên Thổ Sầu, hỏi thăm cánh chạy xe tải đường dài, họ nói chiếc Landu LT1257 đậu ở ngã tư Xuyên Mỹ hôm qua, nhưng sáng nay đi đâu chẳng rõ. Một ông tài xế quen vỗ lưng Dự, "tao tính rủ đại ca mày lên biên giới chờ mấy chuyến điện máy Trung Quốc. Gặp nó thì nhắn tao muốn gặp bàn chuyện mần ăn...". Dự gật gật, biết là chạy tới chạy lui thì không tìm được, người Nam kẻ Bắc. Dự nằm chờ ở Lạc Mai.

Ngày dài nối ngày dài, cậu ta bỗng bản thân, có khi nào họ sẽ không quay trở lại, có khi nào trong phút bốc đồng không cơn cố, đại ca chạy chiếc Landu vào rừng thăm mãi mãi, với cô gái. Chuyện gì đã xảy ra vào những ngày Dự về nhà? Dự tưởng tượng ra vài tình huống bình thường nhất giữa người đàn ông giang hồ sành sỏi và cô gái lưu lạc, và những vợ vẫn đó bện lại, thành một sợi dây thòng lọng rất dai, từ từ siết nghẹt họng cậu ta.

Phần 6

Có rất nhiều trạng thái tình cảm mà em không nghe thấy, hoặc có thể nghe mà không hiểu đó là gì. Em cũng chẳng muốn mình biết hết vì không chắc em nôn ít đi hay sẽ nhiều hơn.

Một bữa xe dừng ở ngã tư chợ, em rời khỏi cabin lau kính xe trong lúc anh Tim Nội và ông Buồn bốc dỡ những thùng hàng. Chợ trưa đông ruồi, ít người. Thừa thớt vài người đàn ông để trần đánh bài, gần đó có mấy chị bỏ sạp tùm lại tĩa chân mày, nhổ tóc. Một người thanh niên dáng vẻ u ám, gầy nhom ghé lại, thì thầm:

- Em tưởng bỏ tôi dễ dàng như bỏ một con chó sao?

Và một chị gục xuống, trong âm thanh róng riết kinh hoàng. Máu chị phun ra thành vòi từ mũi dao xuyên qua ngực.

Em ghen đi trong nỗi ân hận, em đã nghe nhịp tim người đó, hơi thở người đó khi anh ta tiến lại gần. Em nghe trong anh ta đang sôi lên, máu ập vào tim như sóng, và trái tim đó như sắp bục ra. Em cảm giác được nhưng em không biết tên của những biểu hiện đó là Giết Chóc.

Rất nhiều thứ thuộc về con người mà em không biết. Như anh Tim Nội khi từ nhà quay trở lại, nhịp thở trong anh rất khác, như hoang mang, như thất thөө, và trái tim đôi khi lay lắt, lúc lại bồn chồn. Em muốn hỏi đó là gì, nhưng rồi cứ nói kiểu - của - chim:

- bị lạ lắm.

*

Dự nạt:

- Biết chừng nào mới chịu ăn nói tử tế hả trời. Phải nói vậy nè, "lúc gần sáng mưa lớn quá".

Cái câu mà cô nói lúc Dự gọi cô dậy là "hồi chút xíu nữa là sáng mưa trời lắm". Dự rầy rà suốt. Cậu ta thấy mình hạnh phúc khi rầy rà, cái cảm giác được che chở chăm sóc cho ai đó đã mất từ khi bà nội bỏ đi, giờ trở lại tràn đầy.

Và giờ thì Dự có nhiều thời gian cho việc đó. Chiếc Landu đã bị rã ra ở một tiệm sửa xe, gã muốn nó được sửa sang trước khi lên biên giới, với những con đường núi quanh co. Cô gái buộc phải rời cabin, sống như người, ngủ trong căn phòng kín bưng bốn phía.

Dự hay quanh quẩn chỗ cô gái, nằm dài trên sàn nhà, chống chân lên vách, cười tủm tỉm vì thấy mọi thứ gần giống một gia đình, ừ, chỉ thiếu bếp, và tiếng khóc của trẻ con... Cậu ta mong mấy ông thợ sửa xe càng lâu càng tốt.

Nhưng cái cảm giác dễ chịu đó không phải ai cũng có, những cái vách bọc quanh làm gã thấy khó ngủ. Đêm đêm, gã ngồi đu bên cửa sổ phòng trọ, lặng lẽ nghe Dự ngáy vang. Cái ý định trở lại những ngọn núi làm gã bồn chồn. Gã nhớ những con đường như kẻ chỉ bên bờ vực, chạy ngoằn ngoèo trên những triền núi đá vôi. Đôi tay người lái xe như múa. Gã nhớ tiếng còi xe cứ nấc lên theo từng dốc đá, loang mãi ra thành một vòng sóng buồn hiu mỏng dần lên đỉnh núi. Rồi chúng rơi từng chùm từng chùm nặng trĩu xuống đáy vực sâu thẳm.

Hồi lái xe khách xuôi ngược cung đường đó, gã thích bấm còi xe, như những tiếng gọi chơi vui. Gã không phải người gọi, mà cũng chẳng gọi bất cứ ai. Chỉ treo tiếng kêu vờ vờ ở lơ lửng tầng trời. Ở đây một tiếng động nhỏ cũng được hồi đáp, hất một viên đá rơi xuống, tiếng đá lăn cũng tinh tang rất lâu. Nhiều khi dừng bên mé vực, gã cất tiếng kêu:

"Quyên ơi !" và đá núi vọng lại "ơ...ơ..." rợn ngợp.

Ở trong cái bệnh viện bì bõm nước rong, gã cũng gọi Quyên ơi hàng trăm lần, nhưng người đàn bà vẫn im phất, trái tim ngưng lặng và cái bụng đã gò lên tròn tròn sau áo không còn chút xao động nào. Gã đã không ngủ suốt hai ngày đêm trước đó nhưng chỉ cần quay lưng lại, họ cũng bỏ đi. Chỉ còn lại những con đường.

Nỗi nhớ không cơn có, cứ gặm nhấm giấc ngủ. Khi sắp thiếp đi, bỗng nghe âm thanh của những bánh xe xé những vũng nước trên đường trong khi vút qua, và còn lại tiếng ì ì rất xa. Gã nhớ ra mình đã xa chiếc Landu hơn tuần.

Gã đốt nói thêm điều thuốc. Cuối dãy là phòng cô gái, cô đang nôn, cái vách phòng trọ bằng ván ép mỏng tang làm cô quá gần với con người. Gã hình dung về mặt xanh lợt và bất động của cô. Gã đẩy cửa bước vào.

*

Âm thanh của những cái cửa khép lại không bao giờ giống hệt nhau. Bởi nó không đơn giản chỉ là tiếng gỗ nghiêng vào nhau, hay cú cọ sát của kim loại gỉ sét, mỗi cánh cửa khép là một ám ảnh.

Em nhớ cánh cổng nhà, hôm em khép lại và đi. Nó không một tiếng động, êm ái như một cú lướt. Nhưng em nghe tiếng thì thầm của chị Băng trong phòng hai đứa con mình.

- Con nhỏ đó thể nào cũng chết sớm. Tụi con buồn làm gì.

Dường như những đứa trẻ bán khoán vì những món trang sức đắt tiền mà em đang treo trên người, và vài phút cha ghé qua lặng lẽ xoa đầu em mỗi khi ăn tối xong. Bàn tay cha rất mềm, có lần vì bận bắt tay với vài người quen mà ông để tay em trôi tuột trong một hội chợ đông người, và cuộc đi bắt đầu.

Giờ thì em tự xé tay mình khỏi tay cha, bằng một lần khép cửa.

Ở cái chòi trong rẫy gió Mai Lâm thì không có cửa, chỉ là một cái màn may bằng baoximăng, cứng và sột soạt suốt đêm, không

phân biệt được âm thanh đó do con Cò, gió hay của con người. Nó trơ khốc như nhau.

Rồi khi ông Buồn bước vào căn phòng trọ hẹp và ngộp thở, em bỗng phát hiện ra âm thanh cửa cũng liên quan nhiều tới bàn tay khép cửa. Nghe vẫn gọn ghẽ, nhẹ nhàng như khi ông dập cửa xe.

Ông lại gần em, bàn tay đặt lên cổ em làm ấm ran chỗ đó, rồi ngồi bệt ở cạnh giường, hút thuốc. Nhịp thở sâu và tối của ông rất gần làm khóa đi khối hỗn độn của đôi người đang thê thốt, hện hò ở phòng bên. Mọi thứ đã lắng lại, và dần một êm đềm, em nhìn gương mặt lóe lên theo đốm lửa trên môi ông, cho đến khi mờ mờ, em gấp mình lại thành ba khúc, như trên chiếc Landu, và ngủ. Khi khép mắt vẫn là đốm lửa lập lòe.

Sáng sau em dậy rất trễ. Anh Tim Nội không gọi.

*

Con đường chỉ dài chừng ba mươi bước chân. Đi hết quãng đó lại hiện ra con đường khác cũng ngắn ngủi. Sương vầy bủa, mịt mù. Lâu lâu nghe tiếng xe máy chạy lướt qua, ma quái, chỉ nghe âm thanh rồi một khối đen xé sương lao tới, sau đó vẫn còn cảm giác lơ dờ quanh thất lưng, nhưng sương đã phủ mất người.

Gã đi đằng trước dẫn đường, cái đèn pin trong tay loang loáng. Đoạn đèo từ đây lên đỉnh Puvan nhiều cua khúc khuỷu, thất ngật. Gã đã lái xe đi qua đoạn khó khăn nhất, giờ thì trao tay lái cho Dự. Gã nhớ con đường này, nhớ từng tảng đá, từng khúc quanh. Mười năm gã múa đôi tay mình trên tuyến đường này, dù sương cổ tình lấp đi bằng cái áo đục ngàu của mình, gã vẫn nhận ra, dưới chân mình là mé vực. Gã hươ hươ đèn. Dự lơ dờ trôi theo.

Tay Dự tê cóng, vì lạnh và vì các búi cơ căng ra lần dò theo ánh đèn hiệu phía trước. Cậu ta thấy mệt mỏi rã rời. Không biết bao lâu thì mới ra khỏi sương mù, ra khỏi con đường rồi bờ này. Bên kia núi có mặt trời, có lửa hơi ấm lại người, có quán cơm với những thức ăn quen. Qua khỏi ải sương này, có ai đang đợi Dự?

Không ai cả. Bên kia núi, với Dự còn mịt mù hơn, óng ả một nỗi tuyệt vọng, không một bóng người. Bấy năm Dự cầm cúi đi trên đường vì tin có bà nội chờ mình ở đâu đó. Rồi bà nội mất, Dự có cô gái đưa tay vẫy đằng xa. Nhưng một sáng thức dậy Dự thấy ruột gan mình bị bứt lìa bởi người đàn ông đang vun vai khoan khoái bước ra khỏi phòng cô. Và những tối sau tiếng cửa khép mở cọt kẹt tiếp nối, Dự chong sự mất mát nghẹn ứ lên đỉnh đầu.

Cô sẽ không bao giờ ở trong ngày mai của Dự, dù vẫn ở bên Dự phút này, nằm thiu thiu. Trên người cô đắp tấm áo của gã đàn ông đang huơ đèn đi trước chừng mười bước. Dự bỗng nghĩ, nếu mình cho xe lao vào anh ta, nếu mình lao vào như một tai nạn trong lúc mình không kiểm soát, trong lúc sương mù rình rập, trong cái lạnh còng tay. Mình chỉ cần trôi nhanh hơn, và anh ta thì nằm xuống mãi mãi với những con đường, như anh ta đã nói, một chiều nào đi qua đám tang, Dự hỏi, tới hỏi đại ca chết, đại ca chôn ở đâu? Anh ta thản nhiên, bên đường.

Dự mím môi, nếu xóc tới thật dài, bên kia núi biết đâu có người đang đợi.

*

Em nghe một đoạn âm thanh rất nhanh bên mình, và em kịp nhớ nó giống hết của người thanh niên xoáy ngọn dao vào tim chị đàn bà giữa chợ. Lòng em còn lên, và cơn đầy ứ bắt đầu tràn ngược lên cổ họng. Cách một khoảng sương, ông Buồn đang chậm rãi làm tín hiệu mở đường.

Ông không biết xe đang lao tới. Trong cơn nôn đống đót, em ngã người giằng tay anh Tim Nội và kiệt sức níu chiếc xe trôi nghiêng về phía mình, phía không ông, không ánh sáng. Thấy mình thực sự trôi, bồng bênh và mộng mị trong một không gian tối dần, tối dần và rồi, bóng tối vô tận.

Trong đen thẳm, em nghe Tim Nội nói, thật ra anh bây giờ đã là một con ma, "con nhỏ này... tôi chỉ định giỡn thôi mà...".

Và em, cũng là con ma, khóc nức nở. Từ đây vĩnh viễn ông Buồn không bao giờ nghe

em cất tiếng, bằng kiểu của chuột, của chim, của những con bướm, con kiến, của những sợi nước dưới suối, của những cái lá trên cành... Nụ cười vĩnh viễn tắt trên môi ông, ý nghĩ đó vắt em ròng ròng như người ta vắt một chiếc áo ướt. Nghĩ thấy tức mình lắm, sao người ta có thể đem chuyện giết nhau làm trò đùa.

*

Sương khép dần, tựa vá víu cái khoảng trống mà chiếc xe tải để lại trên khúc đường trơn ướt. Gã chết điếng bên bờ cỏ, mặt ướt đầm đìa. Gã đã không ngủ quên, không quay lưng lại, thậm chí không chớp mắt, cũng không sao ngăn lại một cuộc đi. Lần thứ ba gã bị bỏ lại với những con đường, chúng không bao giờ thẳng thốt hỏi "Sao ông lại buồn?", chúng cũng không biết âu yếm ôm choàng vai gã để chia sẻ nỗi vui bất chợt.

Kẻ bị từ chối lần ra mép vực, trong cơn thèm muốn yêu thương người, trong nỗi mất mát tê dại, gã cất tiếng gọi chơi vơi rã rời trong gió lẻ, sương mù, đá và cây...

(Trích *Gió lẻ và chín câu chuyện khác*, NXB Trẻ, 2008)

Nguồn: <http://evan.vnexpress.net/>